

Vad krävs för att få servera alkohol?

Vilka regler gäller i Örebro kommun?

Örebro kommun
Tillståndsenheten

orebro.se/serveringstillstand 019-21 10 00

ÖREBRO

Att söka serveringstillstånd

Tillståndsenhetens tjänstemän handlägger ansökan och överlämnar beslutsförslag till Tillståndsutskottet för beslut. I enklare ärenden fattar tjänstemännen beslut.

Ansökan om serveringstillstånd görs skriftligt på blankett som beställs från Tillståndsenheten (eller hämtas på www.orebro.se).

Välkommen att kontakta handläggarna, se baksidan på denna folder.

Örebro 2015-01-15

Agneta Grahn
Enhetschef

Carola Johansson
Ordförande, Tillståndsutskottet

Denna broschyr är en förenklad version av kommunens riktlinjer avseende serveringstillstånd. Broschyren förklarar också alkohollagens bestämmelser på ett enklare sätt.

Riktlinjerna kan beställas i fullversion hos:

Tillståndsenheten
Box 34134
701 35 Örebro
orebro.se/serveringstillstand

Om alkohollagen

Människors hälsa går före ekonomiska intressen i alkohollagstiftningen. Lagen reglerar bland annat handel, tillståndsgivning, tillsyn, återkallelse med mera.

När man ansöker om serveringstillstånd görs en bedömning av:

- Risk för störningar (närboende, trafik, ordning m.m.)
- Sökandes lämplighet (kunskap, brottslighet, skulder, ekonomi, finansiering)
- Lokalens lämplighet (kök, matsal, brandsäkerhet, läge).

När behövs ett serveringstillstånd?

Försäljning eller servering av spritdrycker, vin eller starköl får endast ske om tillstånd har meddelats eller annan laglig rätt föreligger.

Med försäljning menas varje form av alkoholserving mot ersättning/betalning. Som ersättning räknas också de fall då alkoholdryck ingår i annan avgift, till exempel entréavgift.

Det är, i många fall, tillåtet att utan serveringstillstånd bjuda på alkoholdrycker (dock inte i butiker, caféer, matsalar och dylikt). Det är på samma sätt oftast tillåtet att flera personer kommer överens om att tillsammans köpa och konsumera alkoholdrycker till självkostnadspris.

Det finns också vissa möjligheter för privatpersoner att enstaka gånger sälja alkoholdrycker till självkostnadspris, t.ex. vid ett bröllop.

Det är inte tillåtet att marknadsföra varor, tjänster eller arrangemang med hjälp av alkoholdrycker. Man kan alltså inte annonsera ”köp en bil – få en flaska likör” eller att kunder i frisörsalongen bjuds på Martini medan de väntar.

Du är välkommen att kontakta oss för mer information.

Olika typer av serveringstillstånd

Ett serveringstillstånd avser alltid försäljning av alkoholdryck för förtäring på ett bestämt ställe. Tillstånd kan meddelas:

- Stadigvarande till allmänheten (vanligtvis restauranger).
- Stadigvarande till slutet sällskap (s.k. klubb rättighet, dvs. servering till mitt egna sällskap).
- Tillfälligt till allmänheten (vanligtvis festivaler).
- Tillfälligt till slutet sällskap (personalfester, föreningsfester och dyl.).
- Pausservering (servering i konsert- eller teaterfoajé i pausen).
- Trafikservering (servering på tåg, flyg eller i båt i inrikes trafik).
- Serveringstillstånd kan också gälla tillfälliga utökningar, förlängt öppethållande eller uteserveringar.
- Tillstånd för cateringföretag.
- Provsmakning och mässor.

Vad krävs för att få ett serveringstillstånd?

För att få, och behålla, ett serveringstillstånd krävs att den sökande kan visa att han/hon, med hänsyn till personliga och ekonomiska förhållanden, är lämplig att utöva verksamheten.

Den som söker ett tillstånd ska också visa att serveringsstället uppfyller alkohollagens krav. Bevisbördan ligger alltså hos den sökande.

För stadigvarande servering till allmänheten och festvåningsrättigheter krävs det att köket är godkänt för matlagning och att ett varierat utbud av lagad mat kan serveras. Den sökande ska också genomföra ett kunskapsprov hos kommunen.

För tillfällig servering till allmänheten och klubb rättigheter bortfaller kökskravet. Lagad mat ska dock alltid kunna serveras.

Vid tillfällig servering till slutet sällskap är kraven lägre. Om det inte är i yrkesmässig regi utan ett enstaka privat arrangemang bortfaller kunskapskravet. Lagad mat ska dock alltid kunna serveras.

Serveringstillstånd kan vägras eller begränsas om serveringen kan befaras medföra olägenheter från alkoholpolitisk synpunkt, även om övriga krav är uppfyllda.

Riktlinjer för Örebro kommun

Tillståndsutskottet vill i dialog och samverkan med restaurangbranschen och berörda myndigheter verka för en bra restaurangmiljö som präglas av en ansvarsfull alkoholhantering.

Ett speciellt program, ”Klarspråk i restaurangbranschen”, har därför utarbetats.

Tillståndsenheten ska erbjuda ”nöjeskrogarnas” tillståndshavare, serveringspersonal och ordningsvakter utbildning i alkohollagens bestämmelser och diskutera hur en ansvarsfull servering bör bedrivas för att därigenom minska s.k. överservering och misshandelsbrott.

Det åligger dock restaurangägaren/företagsledaren att initiera en sådan utbildning.

Tillståndsenheten ska verka för att de större restaurangerna tar fram ett alkoholpolicyprogram som bygger på en ansvarsfull servering.

Vid de mindre restaurangerna ska tillsynen i första hand inriktas på kontroll av nykterheten och att åldersgränsen (18-årsgränsen för servering) följs.

Ordning och nykterhet

Med olägenhet i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa menas i detta sammanhang att etablering av ett serveringsställe, eller utökad serveringstid för befintligt serveringsställe, riskerar att medföra samhälleliga problem. Dessa kan vara av social, alkoholpolitisk eller ordningsmässig art. Det instrument som tillsynsmyndigheten har för att upptäcka risker är bedömningen om ansökan av serveringstillstånd, yttranden från remissinstanser (framförallt polismyndigheten) samt kunskap som tillståndsmyndigheten har inom det aktuella området, om sökanden och/eller serveringsstället.

Olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa föreligger efter en helhetsbedömning utifrån;

- Polismyndighetens bedömning av risk för ordningsproblem på serveringsstället eller dess närmaste omgivning.
- Miljökontorets dokumenterade störningar från serveringsstället.
- Tillståndsmyndighetens kännedom om missförhållanden på serveringsstället.
- Att särskilt känsliga områden i anslutning till ungdoms- och idrottsmiljöer skyddas.
- Att barn- och ungdomsinriktade arrangemang ska vara alkoholfria.

Vid nyetablering av verksamhet eller utökning av serveringstillstånd sker en restriktiv bedömning om ovanstående punkter inte kan säkerställas.

Serveringslokalen

Miljökontoret ger underlag till tillståndsmyndigheten om serveringsställets kök uppfyller alkohollagens krav för matlagning.

Räddningstjänsten avger yttrande rörande serveringslokalens lämplighet ur brandsäkerhetssynpunkt.

Räddningstjänsten informerar också tillståndsmyndigheten om grundläggande brandskyddsbestämmelser åsidosätts.

Serveringstider

Som normal serveringstid gäller servering från tidigast kl. 11.00 till senast kl. 01.00.

För tillfälliga tillstånd till allmänheten gäller att senaste serveringstid är 01.00. Senare serveringstid är ett undantag som inte bör medges utan godkännande av polismyndigheten (nyårsafton är generellt undantagen och tillstånd kan ges till kl. 03.00).

För tillfälliga tillstånd till slutet sällskap kan serveringstid till kl. 02.00 medges.

Serveringstid till kl. 03.00 kan tillfälligtvis medges för slutna sällskap på restauranger som har stadigvarande serveringstillstånd. Detta ska ses som ett undantag.

Serveringsverksamhet efter klockan 01.00 ska förenas med en skarp tillsyn.

Vid ansökan om serveringstid efter klockan 01.00 ska polisens synpunkter tillmätas stor betydelse. Det är därför viktigt att sökanden motiverar varför senare serveringstid önskas.

Senaste stadigvarande serveringstiden ska vara klockan 02.00 och i första hand avse ”nöjesrestauranger” i citykärnan. Eftersom senas serveringstider är ett undantag i lagtexten ska prövningen vara mycket restriktiv.

Vid brister i ordning och nykterhet kan serveringstiden inskränkas.

Kök och mat

Serveringsställen ska ha en matsal med tillräckligt antal sittplatser. Ett riktvärde är att minst 25 % av gästerna på ett ställe ska kunna sitta vid ordentliga matbord i en matsal.

Efter klockan 23.00 räcker det med att tre olika enklare rätter lagad mat, så kallad pubmeny, erbjuds. Detsamma gäller på uteserveringar, vid tillfällig servering eller vid slutna sällskap.

Diskriminering

Erkänt eller lagakraftvunnet diskrimineringsbrott bedöms allvarligt och innebär normalt sett att serveringstillståndet återkallas.

Uteservering

Serveringstillstånd för uteservering kan normalt sett följa restaurangens ordinarie öppettider, dryckesslag och andra bestämmelser. Hela tillståndet kan dock återkallas vid misskötsel av uteservering.

- Tillstånd för s.k. satellitserveringar¹ ska inte beviljas. Uteserveringen ska ligga inom synhåll från restaurangen. Ett riktvärde är 25 meter mellan restaurangens utgång och uteserveringens ingång.
- Tillstånd för en uteservering ska inte beviljas om placeringen är olämplig och det föreligger en risk att människor skadas.
- I tveksamma fall kan tillståndet begränsas till en säsong åt gången.

1) *En satellitservering är en uteservering som inte ligger i nära anslutning till restaurangen.*

Tillfälligt tillstånd

När ansökan avser tillfällig alkoholserving till allmänheten kan åldersgräns om 18 eller 20 år för tillträde till serveringsstället tillämpas. Detta kan vara aktuellt vid festivaler eller liknande arrangemang där många tonåringar vistas. Ansökan kan också komma avslås med hänvisning till skyddet för ungdomar och vikten av alkoholfria ungdomsmiljöer.

Tillstånd i samband med idrottsevenemang bedöms med stor restriktivitet. Villkor om att enbart ”mellanöl” får säljas ska beaktas och övervägas i varje enskilt ärende. Detta gäller speciellt i samband med idrottsarrangemang.

Tillfälliga tillstånd ges högst 12 gånger per år eller för en sammanhängande period av maximalt två månader.

Efter två år är det inte längre fråga om tillfällig servering och då krävs stadigvarande tillstånd (s.k. säsongsrättighet).

Ett tillfälligt tillstånd under en kortare period kan också vara aktuellt för att krögaren ska kunna bedöma om det är lönsamt att söka ett stadigvarande tillstånd. Tillfälliga tillstånd ska alltså inte beviljas för satellitserveringar och dylikt där det egentligen är fråga om en uteservering som saknar framtida förutsättningar för att få ett stadigvarande tillstånd.

Tillfälligt tillstånd ska inte beviljas av tjänstemännen i avvaktan på stadigvarande tillstånd. Däremot kan tillstånd för enstaka slutna sällskap beviljas under handläggningstiden.

Restaurangavdelningen/serveringsytan bör i möjligaste mån särskiljas från arrangemangsområdet för att möjliggöra överblickbarheten och därmed minska risken för överservering och langning.

Tillsyn, avslag och återkallelse

Alla restauranger bör få minst ett tillsynsbesök per år. Särskilt prioriterat är:

- Nöjeskrogarna
- Restauranger med ung publik
- Tillfälliga arrangemang
- Nyetablerade restauranger

Tillståndsutskottets riktlinjer ska särskilt beaktas vid nyansökan och kan vara underlag för avslag.

Innan eventuellt beslut om återkallelse av serveringstillstånd ska tillståndshavaren ges tillfälle att träffa Tillståndsutskottet för muntlig framställan.

Handläggningstid, kvalitetsdeklaration och service

Tillstånd kommer att beviljas inom högst tre veckor från det att ansökan är komplett förutsatt att den uppfyller alkohollagens krav och kommunens riktlinjer för serveringstillstånd.

Handläggningstid för tillfälliga slutna sällskap är cirka en vecka. Det ska dock poängteras att ansökan utreds som dess beskaffenhet kräver så tiden kan variera.

Av alkoholförordningen framgår ”Kommunen är skyldig att fatta beslut i ärendet inom fyra månader från det att en fullständig ansökan har inkommit till kommunen.” Av förvaltningslagen framgår bl.a. att varje ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten eftersätts. Detta innebär att någon garanti inte kan lämnas men en kvalitetsdeklaration är ändå att ansökningar ska behandlas inom ovan nämnda tid. Erfarenheten har visat att beslut om avslag och återkallelser ibland tar något längre tid.

Det är då viktigt att poängtera att rättssäkerheten är viktigare än tidsaspekten och att varje nyansökan och tillsynsärende ska utredas som dess beskaffenhet kräver.

Myndigheten är skyldig att lämna råd och stöd och att hålla öppet minst två timmar varje vardag för att kunna ta emot och lämna ut handlingar och uppgifter. Denna miniminivå ska givetvis följas.

Kontakta oss

Besöksadress

Åbylundsgatan 8 A

Postadress

Tillståndsenheten

Box 34145

701 35 Örebro kommun

Tillståndsutskottet

Carola Johansson (S), ordförande

Anders Olsson (C), vice ordförande

Sara Maxe (KD)

Monica Skålberg (M)

Marika Westerberg (FP)

Jonas Åkerman (S), ersättare

Ulla Angarano (M), ersättare

Handläggare

Leif Andersson

019-21 41 01

Raine Flodman

019-21 12 40

Fax

019-21 12 20

serveringstillstand@orebro.se

leif.t.andersson@orebro.se

raine.flodman@orebro.se

Örebro kommun

Tillståndsenheten

2015